

**Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб
(лізингодавців) за 9 місяців 2009 року**

Послуги фінансових компаній

Станом на 30.09.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 198 фінансових компаній. Протягом 9 місяців 2009 року було внесено до реєстру 12 та виключено з реєстру 7 компаній.

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за 9 місяців 2009 року, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Інформація про обсяги та види фінансових послуг,
наданих фінансовими компаніями, млн. грн.**

Вид фінансової послуги	9 місяців 2007 року	9 місяців 2008 року	9 місяців 2009 року	Темпи приросту, %	
				9 місяців 2008 року/ 9 місяців 2007 року	9 місяців 2009 року/ 9 місяців 2008 року
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	125,4	122,9	116,3	- 2,0	- 5,4
Надання позик	71,3	90,5	48,2	27,0	- 46,7
Надання порук (поручительств)	3,8	0	0,3	-	-
Фінансовий лізинг	8,6	10,1	2,5	17,4	- 75,2
Надання гарантій	4,6	22,6	7,8	391,3	- 65,5
Факторинг	168,0	753,7	1 005,1	348,6	33,4
Операції з обміну валют	6 359,4	8 254,5	12 690,9	30,0	53,7
Операції з переказу грошових коштів (без Укрпошти)	1 033,2	1 266,7	1 978,9	22,6	56,2

Тенденція щодо скорочення обсягів надання фінансових послуг фінансовими компаніями, а саме, фінансових кредитів, позик та фінансового лізингу спостерігається за 9 місяців 2009 року, порівняно з аналогічними періодами минулих років. Це, насамперед, пов'язано з недостатністю у фінансових компаній власних коштів для кредитування та великими ризиками щодо повернення наданих кредитів (позик).

Збільшення обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів пояснюється постійними коливаннями курсів іноземних валют та недовірою фізичних та юридичних осіб до банківських установ щодо здійснення ними зазначених видів фінансових послуг.

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 30.09.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 128 фінансових компаній, які мають намір здійснювати діяльність по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і від свого імені діяти в їх інтересах, здійснюючи управління майном згідно із законодавством, Правилами фонду та договору управління майном. Діючі ліцензії мають 100 фінансових компаній, 85 з яких – фінансові компанії-управителі, які створили фонди фінансування будівництва (далі – ФФБ) типу А, де ризики недостатності фінансування об'єктів будівництва відповідно до вимог спеціального закону бере на себе забудовник, який має добудувати об'єкт у терміни, встановлені договором між управителем та забудовником будівництва, та здати його в експлуатацію довірителям, незважаючи на обсяг коштів, залучених та переданих йому управителем. Інформацію щодо кількості ФФБ типу А та діючих ліцензій управителів наведено в таблиці 2

Таблиця 2

Кількість створених та закритих ФФБ типу А та діючих ліцензій управителів

Показники	Станом на 31.12.07	Станом на 31.12.08	Станом на 30.09.09
Кількість управителів, що мають діючу ліцензію	101	113	100
Кількість управителів, які створили ФФБ (% від кількості управителів, що мають діючу ліцензію)	70 (69%)	82 (73%)	85 (85%)
Кількість працюючих ФФБ	311	362	349
Кількість закритих ФФБ	40	105	151

Загальна кількість довіртелів, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у ФФБ, станом на 30.09.09 становила 11 066 фізичних та 166 юридичних осіб. Динаміка зміни кількості довіртелів ФФБ наведена на рис. 1.

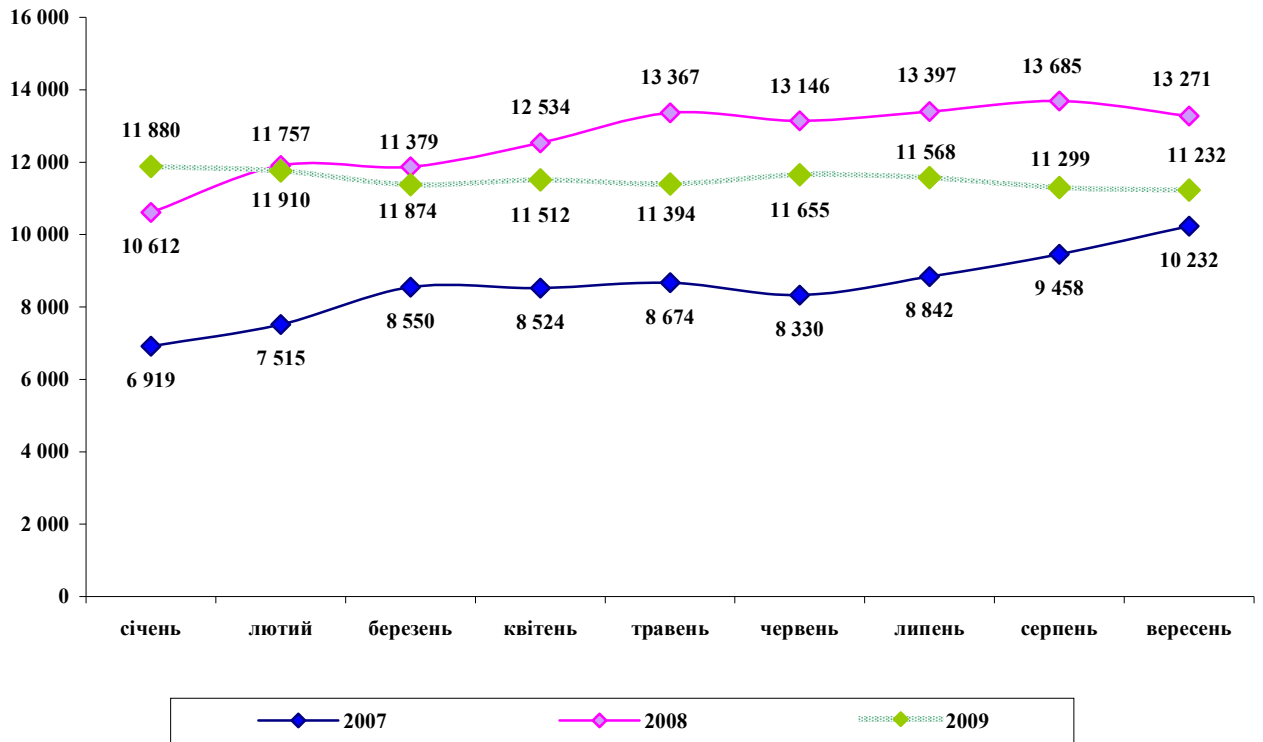

Рис.1. Динаміка зміни кількості довіртелів ФФБ, осіб.

Станом на 30.09.09 фінансовими компаніями – управителями залучено для фінансування об'єктів будівництва 7,98 млрд. грн. Динаміка залучення коштів наведена на рис. 2

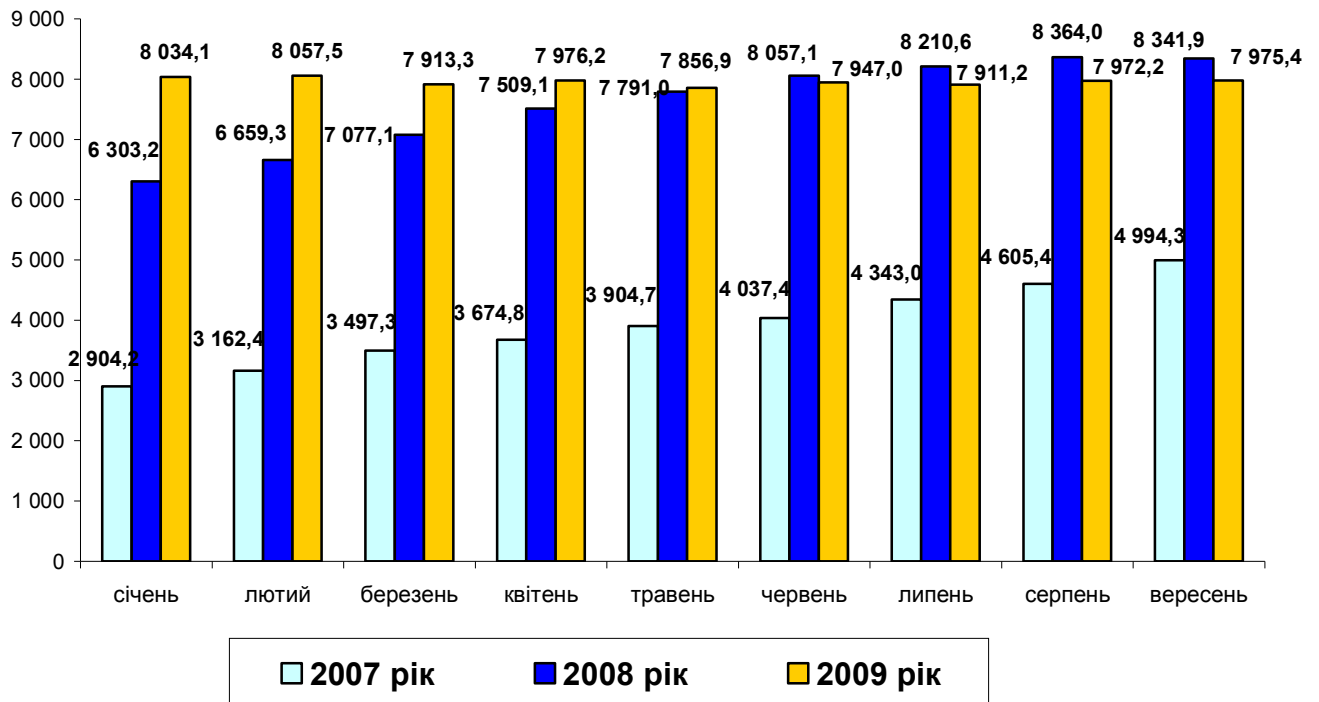

Рис.2. Динаміка залучення коштів від довіртелів ФФБ, млн.грн.

На рис. 3 відображені щомісячні надходження коштів довіритель на рахунки фондів.

Рис. 3. Динаміка щомісячних надходжень коштів на рахунки ФФБ, млн. грн.

Динаміка створення ФФБ (рис. 4).

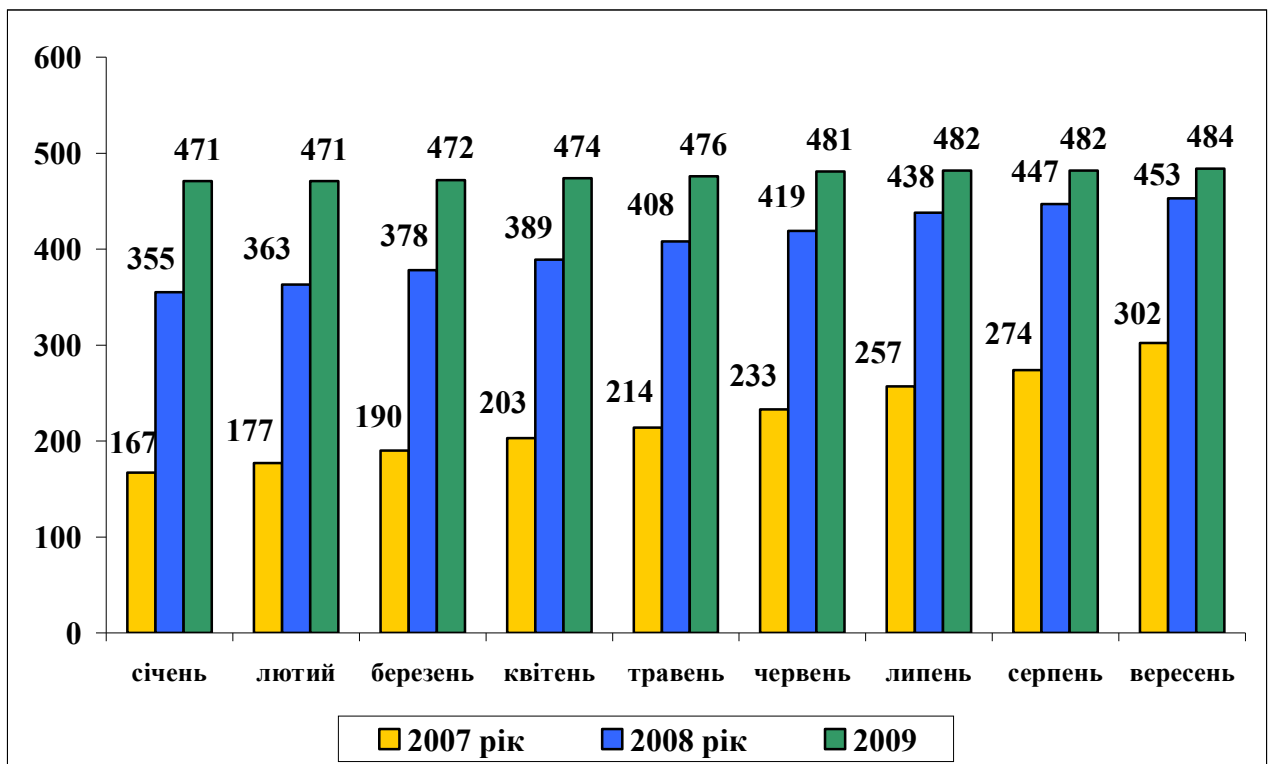

Рис. 4. Динаміка створення ФФБ, одиниць

Динаміка створення ФФБ, наведена на рис. 4, свідчить про сповільнення темпів створення нових ФФБ протягом 9 місяців 2009 року. В умовах збільшеного безробіття, падіння платоспроможності населення і зниження заробітної плати важко реально оцінити, яка частина населення буде здатна розрахуватися за цими фінансовими послугами. Девальвація національної валюти фактично знищила всі успіхи з фінансування об'єктів будівництва, досягнуті за попередні роки.

Темпи закриття ФФБ за 9 місяців 2009 року, зобов'язання за якими виконані, у порівнянні з аналогічними місяцями 2007 та 2008 років різко збільшились (рис. 5).

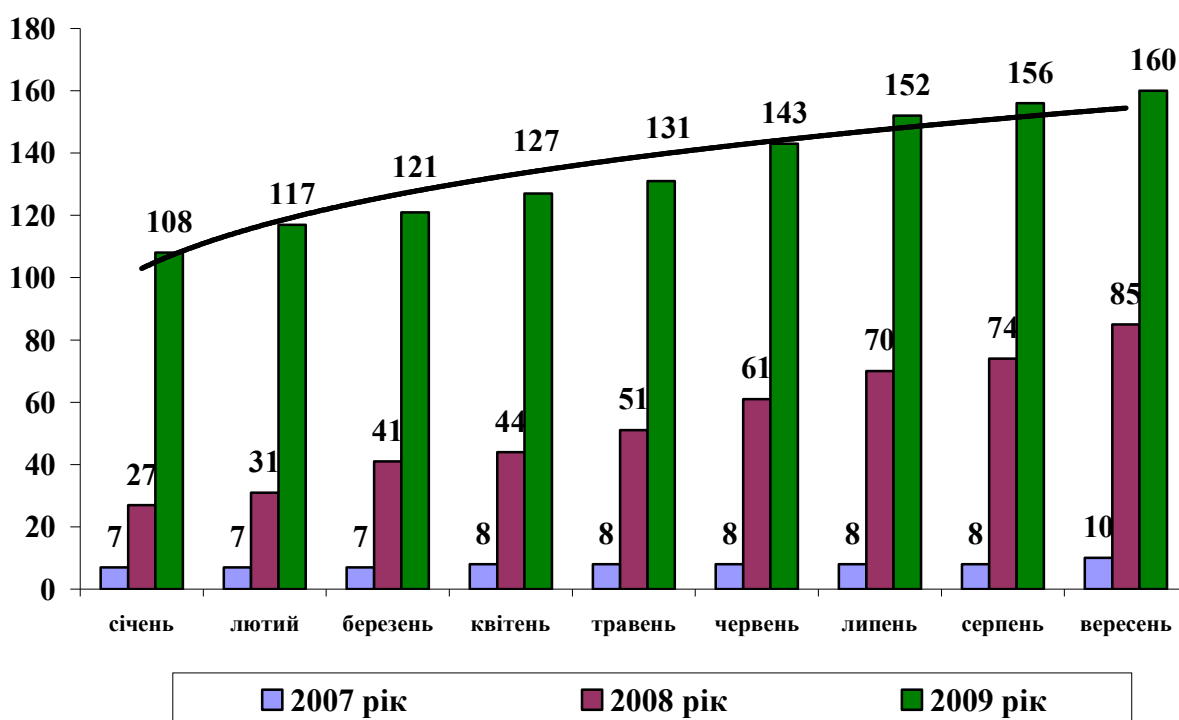

Рис. 5. Динаміка закриття ФФБ, одиниць

Зростання темпів закриття ФФБ (рис. 5) у досліджуваному періоді пов'язане з виконанням ФФБ зобов'язань за укладеними договорами з управителями та задачею об'єктів будівництва в експлуатацію довірителям, а також із закриттям недавно створених ФФБ, управителі яких не мали зобов'язань.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Відповідно до Закону України „Про фінансово-кредитні механізми та управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю” Держфінпослуг здійснює нагляд також за фінансовими компаніями, які залучають

кошти установників управління майном за допомогою випуску та розміщення сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН).

Станом на 30.09.09 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів ФОН, отримали 12 компаній, із яких лише 4 створили 5 ФОНів. Динаміку кількості створених фондів наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 31.12.07	Станом на 31.12.08	Станом на 30.09.09
Кількість виданих дозволів	10 (за рік видано 5)	11 (за рік видано 1)	12
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	4
Кількість створених ФОН	5	5	5

Станом на 30.09.09 фінансові компанії – управителі залучили 137,6 млн.грн. для здійснення операцій з нерухомістю.

Динаміка залучення коштів протягом 2008 – 2009 років від фізичних та юридичних осіб наведена на рис. 6.

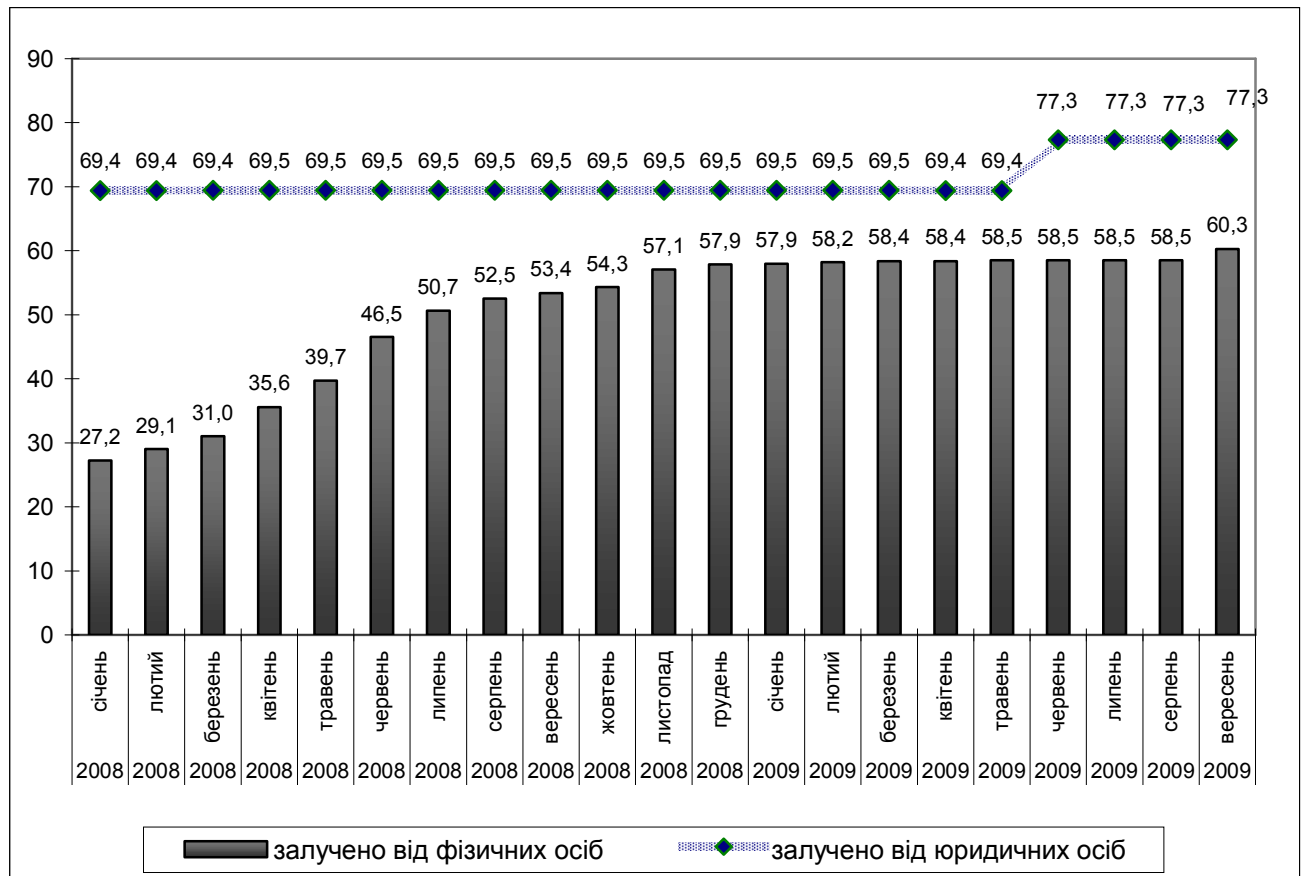

Рис. 6. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб, млн. грн.

Аналіз свідчить, що залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН не набуло масового характеру та здійснюється невеликою кількістю фінансових компаній, при цьому темпи залучення коштів за допомогою цього інструменту не набули значного зростання в III кварталі 2009 року, а обсяги залучених коштів не мали суттєвого збільшення.

Факторинг

До фінансової послуги факторингу відносять сукупність таких операцій з фінансовими активами (крім цінних паперів та похідних цінних паперів):

- фінансування клієнтів - суб'єктів господарювання, які уклали договір, з якого випливає право грошової вимоги;
- набуття відступленого права грошової вимоги, у тому числі права вимоги, яке виникне в майбутньому, до боржників - суб'єктів господарювання за договором, на якому базується таке відступлення;
- отримання плати за користування грошовими коштами, наданими у розпорядження клієнта, у тому числі шляхом дисконтування суми боргу, розподілу відсотків, винагороди, якщо інший спосіб оплати не передбачено договором, на якому базується відступлення.

Станом на 30.09.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 51 фінансову компанію, які мають право надавати послуги з факторингу. Протягом III кварталу 2009 року фінансові компанії уклали 651 договір факторингу загальним обсягом 130,6 млн. грн. і виконали 702 договори на суму 248,8 млн. грн. Протягом зазначеного періоду більшість договорів факторингу було укладено з юридичними особами. Діючими на кінець 9 місяців 2009 року залишалось 756 договорів факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу по кварталах наведена на рис. 7. Можна відстежити, що з III кварталу 2008 року спостерігається зменшення кількості укладених договорів, але здорожчення їх вартості.

Рис. 7. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу

Актуальність розвитку факторингових операцій зумовлена станом розрахунків та наявних боргових зобов'язань. Стрімкий ріст обсягу факторингових операцій у першому кварталі 2009 року пояснюється укладенням одного договору факторингу на велику суму.

Суттєве зменшення обсягу факторингових послуг у II кварталі 2009 року викликане скороченням обсягу операцій, обсягів виробництва та зупиненням діяльності великих підприємств.

У III кварталі 2009 року має місце незначне зростання обсягів факторингових операцій порівняно з попереднім кварталом 2009 року на 88 %, що пояснюється прагненням юридичних осіб – суб'єктів господарювання зменшити боргові зобов'язання та забезпечити більшу ліквідність.

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела фінансування зазначених послуг. Узагальнені дані щодо джерел фінансування факторингових послуг наведені в таблиці 4.

Джерела фінансування укладених факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	9 місяців 2008 року	Частка, %	9 місяців 2009 року	Частка, %	Темпи приросту, %
Банківські кредити	196,9	32,9	785,2	89,8	298,8
Власні кошти	40,0	6,7	6,2	0,7	- 84,5
Позичкові кошти юридичних осіб	219,8	36,7	43,4	5,0	- 80,3
Інші джерела	142,3	23,7	39,8	4,5	- 72,0
Всього	599,0	100,0	874,6	100,0	46,0

Як видно з таблиці 4, частка факторингових операцій, що фінансуються за рахунок банківських кредитів за 9 місяців 2009 року зросла втричі порівняно з аналогічним періодом минулого року, де 2/3 загального обсягу джерел фінансування факторингових послуг припадало на банківські кредити та позичкові кошти юридичних осіб. Характеризуючи структуру джерел фінансування факторингових операцій за 9 місяців 2009 року, очевидно, що питома вага власних коштів складає лише 0,7 % від загальної суми фінансування факторингу, а частка банківських кредитів становить майже 90 %. Це, в свою чергу, призвело до подорожчання послуг факторингу і пояснює зростання обсягу факторингових операцій.

Розподіл обсягів наданих фінансових послуг за основними галузями економіки в III кварталі 2008 та 2009 років наведений на рис. 8.

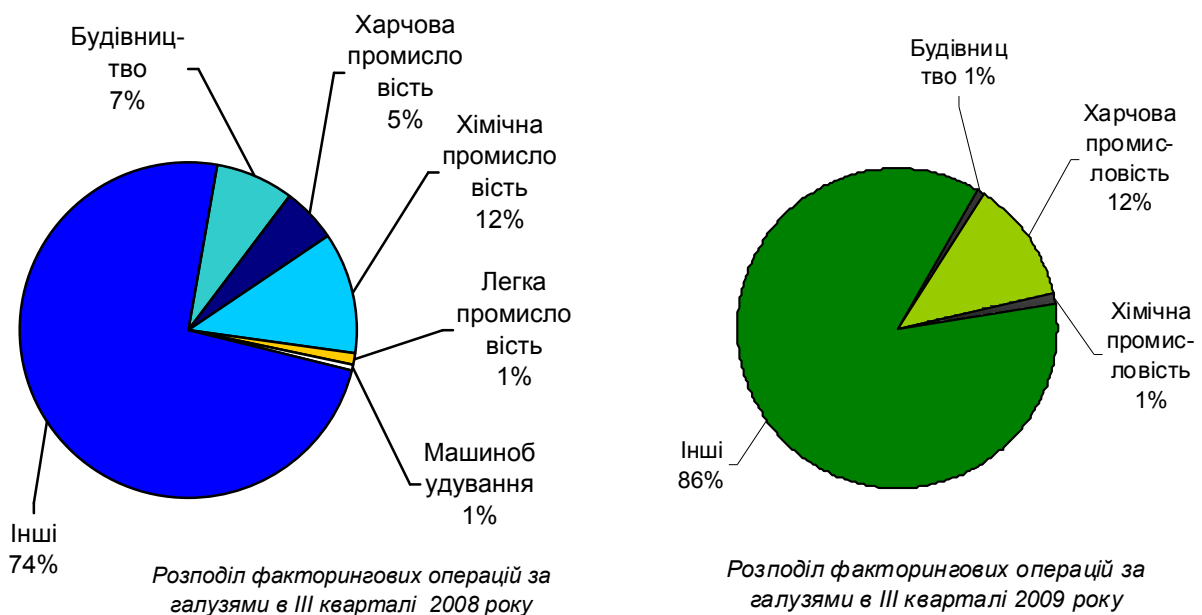

Рис. 8. Розподіл укладених договорів факторингу за основними галузями, %

Аналізуючи розподіл укладених фінансовими компаніями договорів факторингу в III кварталі 2009 року, зображений на рис.8, можемо зробити висновок, що найменшу питому вагу з укладених договорів факторингу за основними галузями мають хімічна промисловість та будівництво – по 1 %, дещо більшу частку займає харчова промисловість – 12 %, а найбільшу – 86 % охоплюють інші галузі. Протягом III кварталу 2009 року договори факторингу не мали місце в таких галузях, як легка промисловість, машинобудування, металургія, транспорт та інші.

Зміна структури факторингових послуг за основними галузями економіки пов'язана з переорієнтацією напрямків виробництва та наданням послуг населенню. Характеризуючи розподіл факторингових операцій за III квартал минулого року, маємо превалювання укладання договорів факторингу в інших галузях – 74 % та незначну частку в таких галузях, як сільське господарство, будівництво, хімічна та харчова промисловість. Очевидно, що фінансова криза впливає не лише на перерозподіл факторингових договорів за галузями, але і на зміну структури джерел фінансування факторингових операцій.

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

У таблиці 5 наведені узагальнені дані щодо обсягів фінансових послуг з обміну валют та переказу грошових коштів.

Таблиця 5

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	9 місяців 2007 року	9 місяців 2008 року	9 місяців 2009 року	Темпи приросту, %	
				9 місяців 2008 року/ 9 місяців 2007 року	9 місяців 2009 року/ 9 місяців 2008 року
Операції з обміну валют	6 359,4	8 254,5	12 690,9	29,8	53,7
Операції з переказу грошових коштів (без Укрпошти)	1 033,2	1 266,7	1 978,9	22,6	56,2
Всього	7 392,6	9 521,2	14 669,8	28,8	54,1

Обсяг операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями за досліджувані періоди постійно збільшується. За 9 місяців 2009 року більше ніж в півтора разу зріс обсяг наданих операцій з обміну валют та переказу грошових коштів порівняно з аналогічним періодом минулого року. Це пояснюється, перш за все, знеціненням національної грошової одиниці та постійними коливаннями курсів іноземних валют, а також недовірою споживачів фінансових послуг до банківських установ.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведено в таблиці 6.

Таблиця 6

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Обсяг фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту, %	
	9 місяців 2007 року	9 місяців 2008 року	9 місяців 2009 року	9 місяців 2008 року/ 9 місяців 2007 року	9 місяців 2009 року/ 9 місяців 2008 року
фінансовий лізинг	8 829,1	6 793,6	1 786,3	- 23,1	- 73,7
поштовий переказ (Укрпошта)	3 024,4	4 118,5	4 488,6	36,2	9,0
Всього	11 853,5	10 912,1	6 274,9	8,0	- 42,5

Дані табл. 6 свідчать про значне зменшення обсягів наданих послуг з фінансового лізингу за 9 місяців 2009 року (на 73,7 %) порівняно з аналогічним періодом минулого року та суттєве скорочення обсягу зазначених послуг порівняно з 9 місяцями 2007 року. Загалом, це пов'язано зі здорожчанням фінансових ресурсів, що надаються банківськими установами юридичним особам – суб'єктам господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги.

Поряд з цим, поступово зростають обсяги наданих послуг юридичними особами, які не є фінансовими установами, з поштового переказу. У звітному періоді 2009 року на 9 % зросли поштові перекази, що здійснюються через Укрпошту, порівняно з аналогічним періодом минулого року, проте стрімкого зростання обсягів поштових переказів не відбулося.

Ломбарди

Станом на 30.09.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 345 ломбардів. За 9 місяців 2009 року було включено 47 і виключено 16 ломбардів.

Структура наданих кредитів за видами застави представлена в таблиці 7.

Таблиця 7

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави за 9 місяців 2008 – 2009 рр., млн. грн.

Вид застави	Обсяг наданих фінансових кредитів		Структура наданих фінансових кредитів		Приріст	
	9 міс. 2008	9 міс. 2009	9 міс. 2008	9 міс. 2009	9 міс. 2009/ 9 міс. 2008	
					млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	1 371,9	2 389,5	83,5%	90,0%	1 017,7	74,2%
побутової техніки	193,5	190,5	11,8%	7,2%	-3,0	-1,5%
автомобілів	3,7	5,7	0,2%	0,2%	2,0	54,5%
нерухомості	12,3	6,9	0,8%	0,3%	-5,4	-43,8%
немайнових прав	0,4	0,0	0,0%	0,0%	-0,4	-99,3%
іншого майна	61,8	63,0	3,8%	2,4%	1,2	2,0%
Всього	1 643,6	2 655,8	100,0%	100,0%	1 012,2	61,6%

За 9 місяців 2009 року обсяг наданих фінансових кредитів зріс на 61,6% у порівнянні з аналогічним періодом 2008 року (таблиця 7).

За підсумками 9 місяців 2009 року превалює надання фінансових кредитів під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 90,0% (2 389,5 млн. грн.) від загального обсягу наданих фінансових кредитів. Частка фінансових кредитів під заставу побутової техніки за 9 місяців 2009 року зменшилась на 1,5% (до 190,5 млн. грн.) у порівнянні з аналогічним періодом 2008 року.

Відбулися зміни обсягів наданих фінансових кредитів за такими видами застави: на 54,5% (до 5,7 млн. грн.) зріс обсяг наданих кредитів під заставу автомобілів, на 99,3% зменшився обсяг наданих кредитів під заставу немайнових прав, на 43,8% (до 6,9 млн. грн.) зменшився обсяг наданих кредитів під заставу нерухомості.

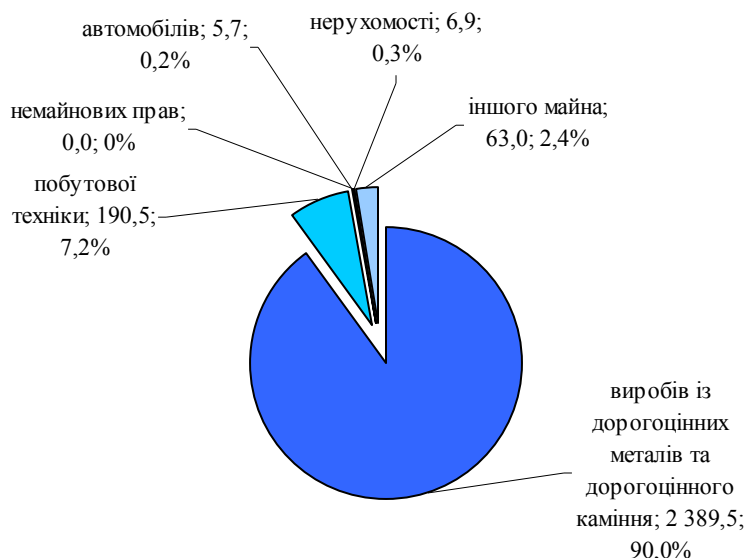

Рис. 9. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2009 (млн. грн., %)

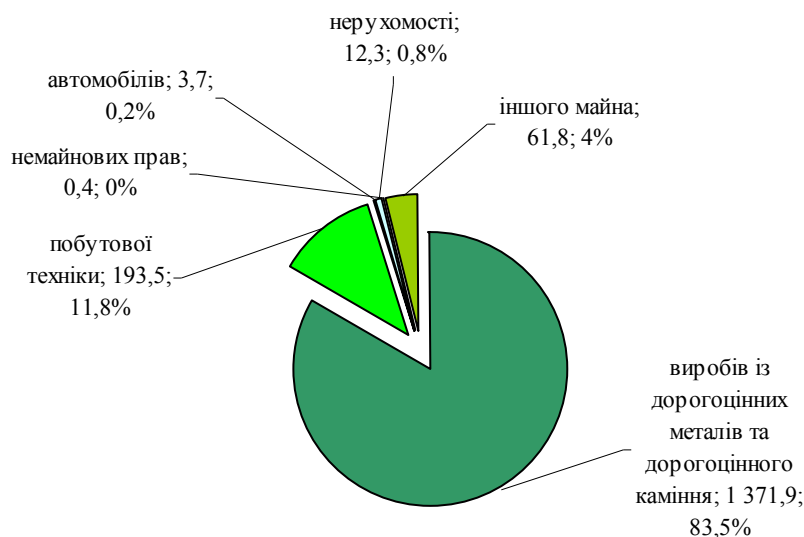

Рис. 10. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2008 (млн. грн., %)

Частка наданих фінансових кредитів під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння за 9 місяців 2009 року збільшилася на 6,5% (до 90,0%) у порівнянні з аналогічним періодом 2008 року, як це зображено на рисунках 9, 10. Зменшилася частка кредитів виданих під заставу побутової техніки з 11,8% до 7,2%. Тобто, ломбарди заглиблюються у власний сегмент ринку, обираючи для застави найбільш ліквідне майно.

Вартість виданих кредитів протягом 9 місяців 2009 року продовжує зростати, як це зображено на рисунку 11.

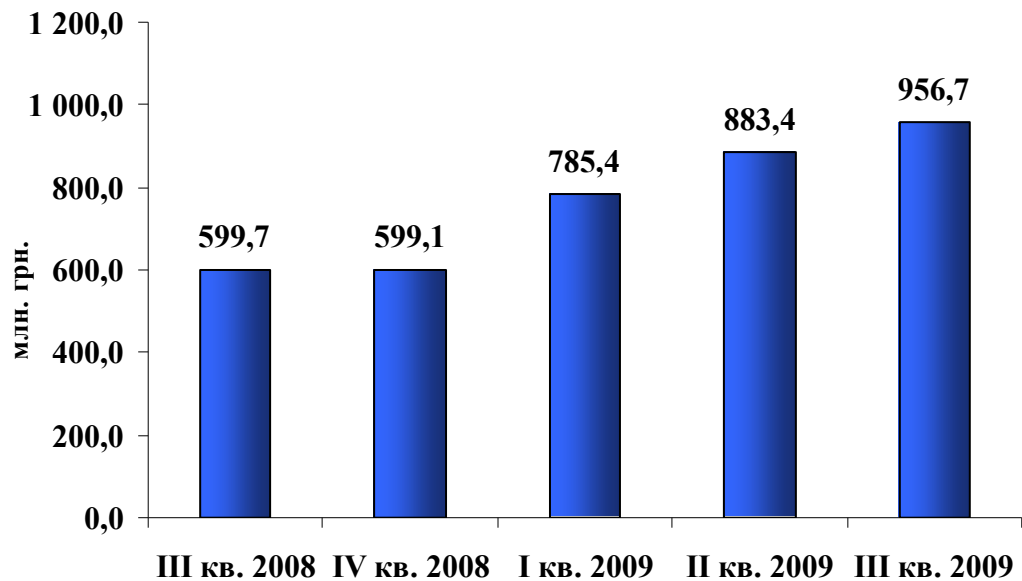

Рис. 11. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів протягом III кв. 2008 року – III кв. 2009 року, млн. грн.

Ломбарди у порівнянні з банками та кредитними спілками надають малі за розмірами кредити (рисунок 12).

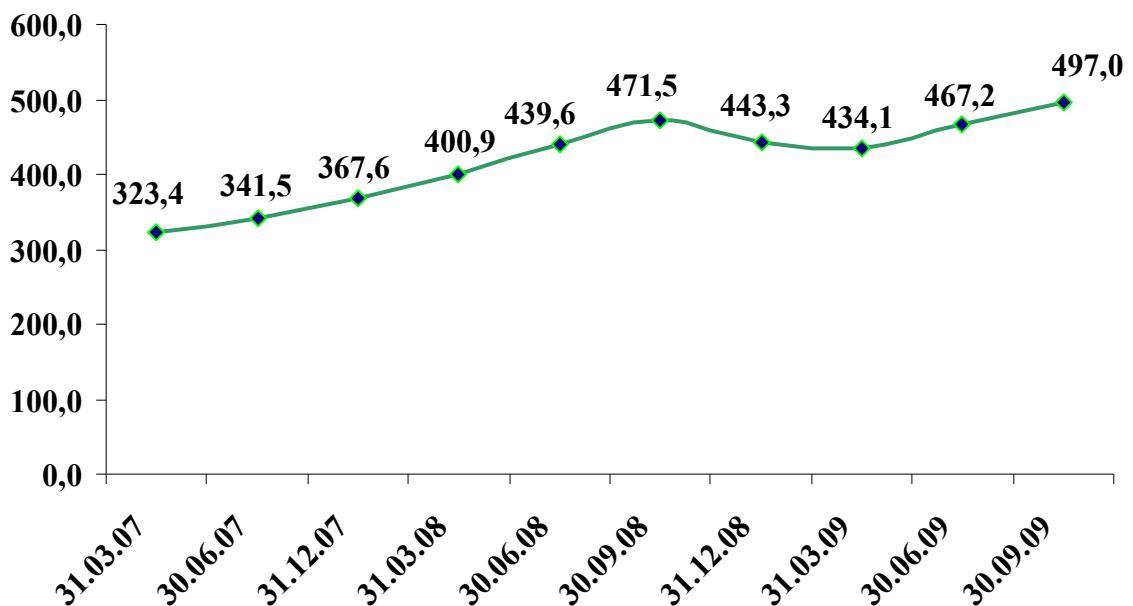

Рис. 12. Динаміка зміни середнього розміру кредиту, грн.

Починаючи з 31.03.2007 до 30.09.2009 середній розмір кредиту зростав від 323,41 грн. до 497,0 грн. З четвертого кварталу 2008 року відбувається поступове зменшення середнього розміру кредиту і в III кварталі 2009 року відбувається зростання середнього розміру кредиту.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб – вони орієнтовані на видачу дрібних та

короткострокових кредитів. Середня сума ломбардного кредиту коливається в межах від 300 до 500 грн.

Важливим показником, який характеризує ринок ломбардів, є показник їх фінансового стану. У таблиці 8 наведено основні показники діяльності ломбардів, які свідчать про їх постійне зростання.

Таблиця 8

**Показники фінансового стану групи ломбардів
за 2008 – 2009 роки, млн. грн.**

Показник	Станом на 30.09.2008	Станом на 30.09.2009	Приріст	
			30.09.2009/ 30.09.2008	
			млн. грн.	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	238,9	356,3	117,43	49,1%
за наданими фінансовими кредитами	211,2	296,7	85,48	40,5%
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	2,2	5,4	3,24	150,5%
статутний капітал	177,9	321,1	143,20	80,5%
резервний капітал	6,2	9,0	2,90	47,1%
нерозподілений прибуток	45,0	58,1	13,05	29,0%
Власний капітал, усього	199,7	335,6	135,87	68,0%
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	83,3	91,6	8,27	9,9%
Активи по балансу	476,0	609,7	133,72	28,1%

Проблема недостатньої капіталізації ломбардів поступово розв'язується, про що також свідчить зростання за 9 місяців 2009 року статутного капіталу на 80,5% у порівнянні з аналогічним періодом 2008 року.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наданий у таблиці 9.

Таблиця 9

Інформація про джерела залучення коштів групою ломбардів, млн. грн.

Джерела залучення коштів	Станом на 30.09.2008	Частка	Станом на 30.09.2009	Частка
Залучені кошти на платній та безоплатній основі,	83,3	100,0%	91,6	100,0%
від банків	77,8	93,4%	80,1	87,4%
від юридичних осіб	5,1	6,1%	11,2	12,2%
від фізичних осіб	0,5	0,6%	0,2	0,2%

Дані свідчать, що відбувається поступове зменшення частки залучених банківських кредитів у господарській діяльності ломбардів і збільшення частки залучених коштів від юридичних осіб.

Групування частки перших ломбардів (ТОР) за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів за 9 місяців 2009 року

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	1 100,9	41,5%	239,9	39,4%
ТОР 5	1 551,5	58,4%	340,8	55,9%
ТОР 10	1 891,3	71,2%	424,3	69,6%
ТОР 50	2 452,1	92,3%	543,8	89,2%
ТОР 100	2 580,7	97,2%	577,3	94,7%
Всього	2 655,8	100,0%	609,7	100,0%

На 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 97,2% від загального обсягу кредитів. При цьому на долю 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 41,5% від загального обсягу наданих кредитів і 39,4% всіх активів ломбардів (таблиця 10).

Основні показники діяльності ломбардів протягом 2008 – 2009 років наведені в таблиці 11.

Показники діяльності ломбардів протягом 9 місяців 2008 року – 9 місяців 2009 року, млн. грн.

Показник	9 міс. 2008	9 міс. 2009	Приріст	
			9 міс. 2009/ 9 міс. 2008	
			Абсолютний	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	1 643,6	2 655,8	1 012,1	61,6%
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, шт.	3 753 761	5 621 395	1 867 634	49,8%
Сума погашених фінансових кредитів, у тому числі (млн. грн.):	1 555,9	2 568,4	1 012,4	65,1%
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	118,3	208,7	90,4	76,4%
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, шт.	1 270 786	602 503	-668 283	-52,6%

Як бачимо, на ринку ломбардних послуг спостерігається зростання загальних обсягів кредитування. За 9 місяців 2009 року на 76,4% зросла частка фінансових кредитів, яка погашається за рахунок майна, наданого в заставу. На 52,6% зменшилась кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в

заставу, що пов'язане з тимчасовими фінансовими труднощами фізичних осіб та потребою в невеликому короткостроковому кредиті.

Фінансовий лізинг

Станом на 30.09.2009 до Переліку фінансових установ унесено інформацію про 215 юридичних осіб – лізингодавців та про 34 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу.

Протягом 9 місяців 2009 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 2432 договори фінансового лізингу на суму 2,1 млрд. грн. Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, укладених за 9 місяців 2009 року, становить 5,7 млрд. грн.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу на кінець III кварталу 2009 року складає 29,3 млрд. грн.

Близько 99,9% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (таблиця 12).

Таблиця 12

Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями, за 9 місяців 2008 – 2009 рр.

Період	Вартість договорів фінансового лізингу (млн. грн.), укладених за період		Кількість договорів фінансового лізингу (од.) укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
9 місяців 2008 р.	7 947,8	10,1	8 420	9
9 місяців 2009 р.	2 110,2	2,5	2 430	2

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 9 місяців 2007 – 2009 рр., та договорів, чинних на кінець кожного III кварталу, наведена на рисунку 12.

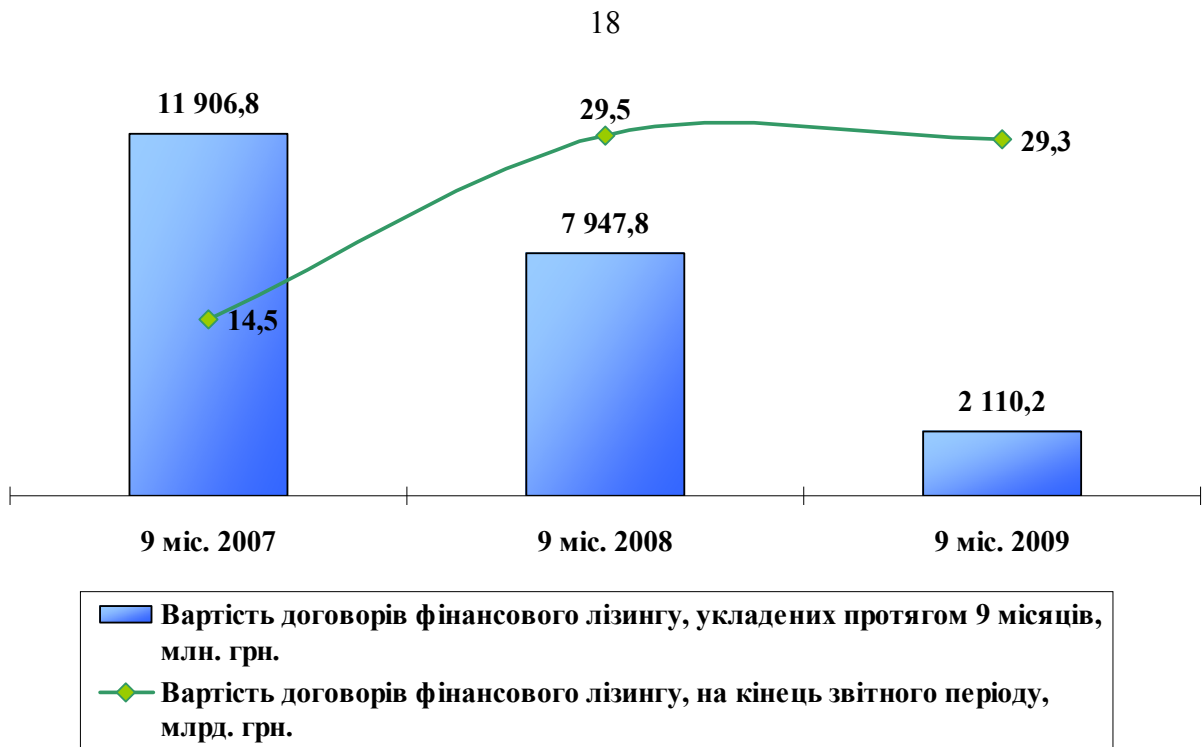

Рис. 12. Динаміка надання послуг фінансового лізингу за 9 місяців 2007 – 2009 рр.

За результатами 9 місяців 2009 року вартість діючих лізингових угод складала 29,3 млрд. грн.

За результатами звітності 9 місяців 2009 року найбільшими споживачами лізингових послуг є: транспортна галузь (вартість договорів станом на 30.09.2009 – 16 323,9 млн. грн.), сільське господарство (3 835,0 млн. грн.), будівництво (3 665,7 млн. грн.), сфера послуг (1 763,5 млн. грн.). Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями у відсотках представлена на рисунках 13, 14.

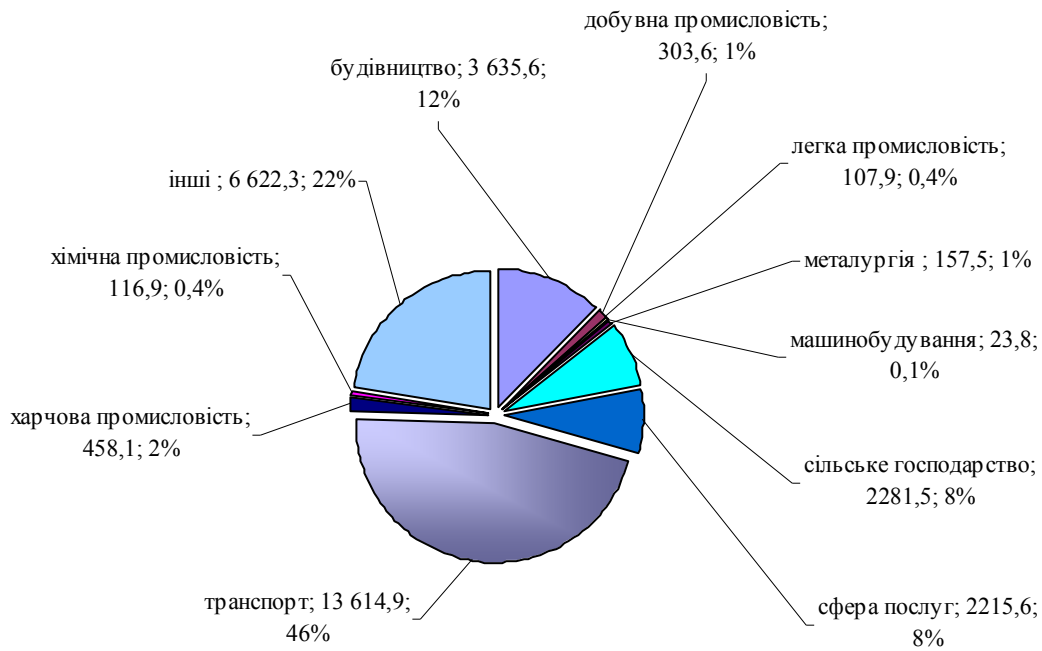

Рис. 13. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 30.09.2008 (млн. грн., %)

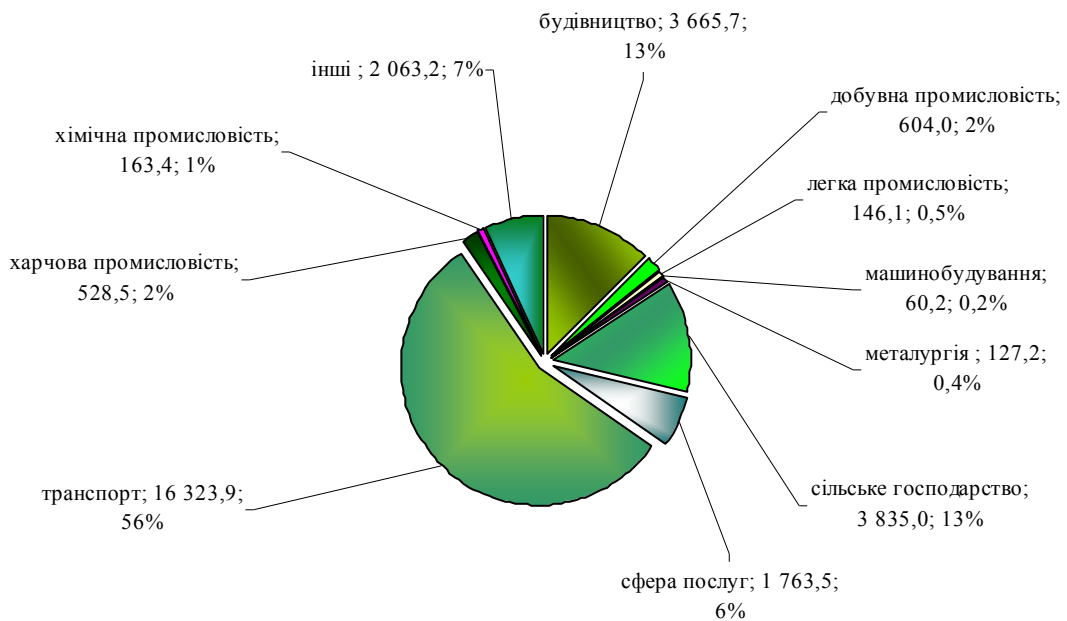

Рис. 14. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 30.09.2009 (млн. грн., %)

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на кінець III кварталу 2008 – 2009 рр. зображено на рисунку 15.

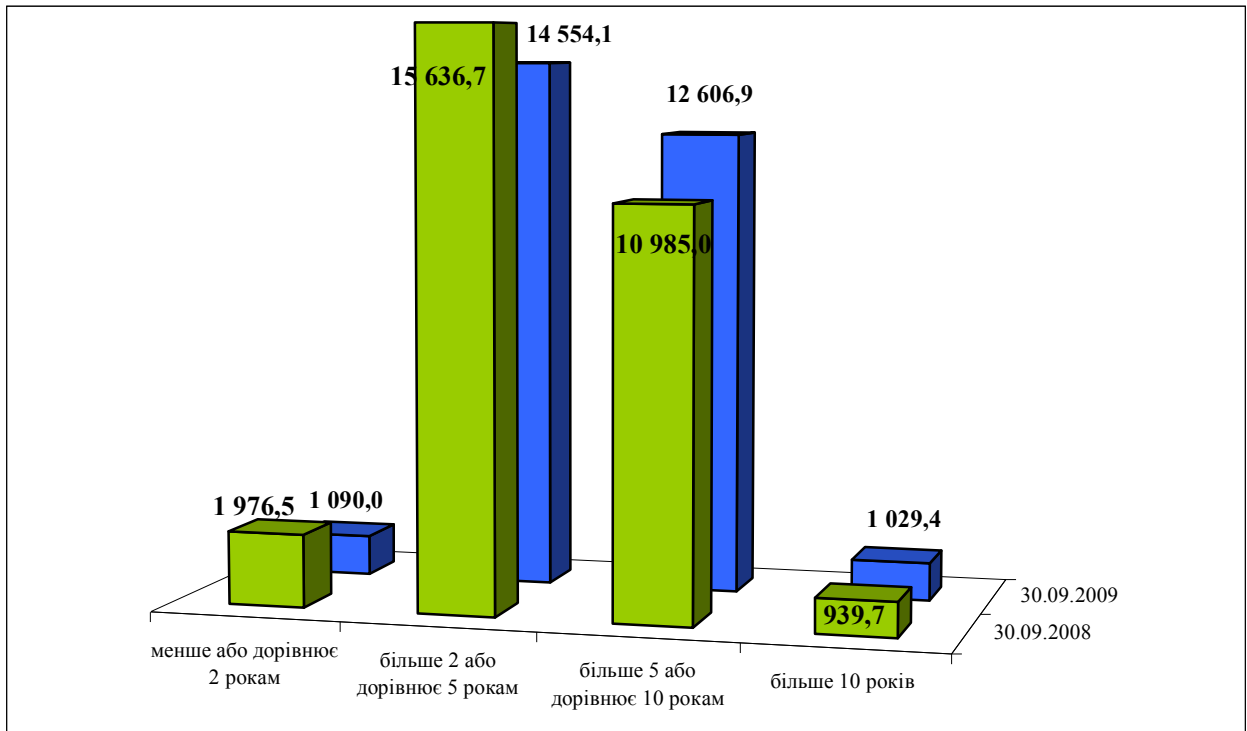

Рис. 15. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу станом на кінець III кварталу 2008 – 2009 рр., за терміном їх дії, млн. грн.

За останні 12 місяців спостерігалася тенденція до зростання частки довгострокових договорів лізингу. Так, вартість договорів фінансового лізингу терміном дії до 2 років зменшилась на 44,9%, від 2 до 5 років зменшилась на 6,9%, від 5 до 10 років збільшилась на 14,8%, вартість договорів, термін дії яких більше 10 років, зросла на 9,5%.

Вартість договорів фінансового лізингу за видами обладнання на кінець III кварталу 2008 – 2009 рр., зображено на рисунку 16.

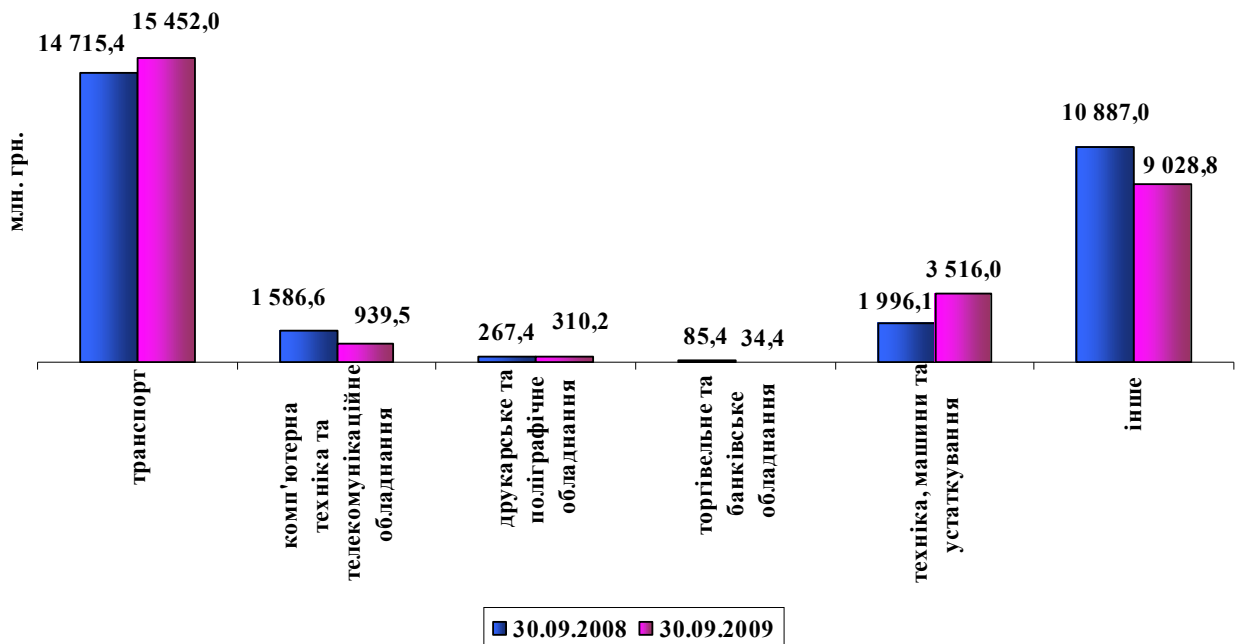

Рис. 16. Розподіл чинних договорів фінансового лізингу за видами обладнання станом на 30.09.2008 та 30.09.2009, млн. грн.

Основними об'єктами фінансового лізингу за договорами, чинними на кінець III кварталу 2009 року, є транспортні засоби, техніка, машини та устаткування для сільського господарства.

Джерела фінансування лізингових операцій за 9 місяців 2008 – 2009 рр., наданих юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в таблиці 13.

Таблиця 13

**Розподіл джерел фінансування лізингових операцій
за 9 місяців 2008 – 2009 рр., млн. грн.**

Джерела фінансування	9 місяців 2008 року				9 місяців 2009 року			
	Юр. особ.	Частка, %	Фін. комп.	Частка, %	Юр. особ.	Частка, %	Фін. комп.	Частка, %
Власні кошти	1 314,1	21,0%	0,3	3,0%	534,6	38,2%	0,06	13,8%
Позичкові кошти, в т.ч. банківські кредити	4 957,7	79,0%	9,7	97,0%	864,9	61,8%	0,4	86,2%
Залучені кошти	0	0	0	0	0,1	0,01%	0	0
Всього	6 271,8	100,0%	10,0	100,0%	1 399,6	100,0%	0,5	100,0%

За 9 місяців 2009 року зменшилися обсяги джерел фінансування лізингових операцій у порівнянні з аналогічним періодом 2008 року. У структурі джерел фінансування лізингових операцій як юридичних осіб – лізингодавців, так і фінансових компаній значно зменшилася частка позичкових коштів. Так, за підсумками 9 місяців 2009 року на 82,6% (до 865,3 млн. грн.) зменшився обсяг позичкових коштів, що становить 61,8% від загального обсягу джерел фінансування лізингових операцій; на 59,2% (до 534,7 млн. грн.) зменшився обсяг власних коштів фінансування лізингових операцій, при зростанні на 28 п. п. частки обсягу власних коштів від загального обсягу фінансування лізингових операцій.